

Parapluie <> Parasol - uitwisselingsproject van Malinese en Nederlandse jongeren september/oktober 2007

Groen licht

Wellicht nog niet bij iedereen bekend, maar in februari jl kregen wij groen licht om het uitwisselingsproject tussen Malinese en Nederlandse jongeren te organiseren. In de vorige nieuws-brieven hebben wij reeds melding gemaakt van de lopende aanvraag bij Xplore. Via een subsidie van Xplore worden jongeren in de gelegenheid gesteld hun horizon te verbreden, waarbij zij zich in moeten spannen om hun ervaringen met anderen te delen.

Op deze wijze werken zij aan draagvlakvergroting voor ontwikkelings samenwerking. Wij zijn

echt heel opgetogen over het feit, dat wij na een werkperiode van 10 jaar, waarin de jongeren via allerlei onderwijsprojecten en acties op de

hoogte zijn geraakt van elkaars bestaan, hen nu daadwerkelijk met elkaar in contact kunnen brengen. Wat een ervaring om zelf in de hitte in een hutje te slapen of boven op het dak; je te verplaatsen op een ezelkar of in het taxibusje met nog 28 anderen en hun vee en genoeg te moeten nemen met het eenzijdige voedsel dat de akkers van Pays Dogon opbrengen. Voor even zal het luxe leventje van thuis in Holland heel ver weg zijn.

> Lees verder op pagina 2

WWW.MALI-WAALSDORP.NL

Een lang gekoesterde wens in vervulling: onze eigen website www.mali-waalsdorp.nl!

Oscar Verpoort oud Waalsdorper en oud HML-er tekende voor het ontwerp en Kasper Schoonman, oud HML-er voor de bouw. Bengt Verhoef oud Waalsdorper/ HML-er treedt op als webmaster. Wij zijn er gelukkig mee; mannen bedankt!

Schoolmeubilair op de ecole fondamentale in Ende

Met eigen ogen hebben wij het nieuwe schoolmeubilair kunnen aanschouwen in februari. [De NCDO heeft inmiddels hiervoor de subsidie uitgekeerd, ter verdubbeling

van de gelden die met acties waren binnengekomen].

De hele basisschool is nu voorzien van goede banken en tafels. In één van de lokalen werd zelfs geëxperimenteerd met een opstelling in groepen. Een nieuw fenomeen hier, want de klassenopstelling is frontaal naar het bord gericht. Ook zagen wij dat een tutor-systeem was ingevoerd. Oudste leerling helpt de jongere. Deze vernieuwingen kunnen gaan bijdragen aan de effectiviteit van het onderwijs in de gegeven situatie: één leerkracht voor ca. 50 leerlingen. Feitelijk zitten er 100 leerlingen per klas, maar deze worden gesplitst in ochtend en middaggroepen.

WIE KAN HELPEN BIJ FONDSSENWERVING

Is er iemand die goed thuis is in deze materie en die bereid is om hier wat vrije tijd in te steken, zodat wij nog meer dan we nu al doen kunnen bereiken in Mali?

Parapluie <> Parasol, vervolg

De lucht in

De 14 Nederlandse jongeren reizen van 14 t/m 28 oktober naar Mali. Hoofddoel van de trip wordt vanzelfsprekend het verblijf in Pays Dogon temidden van de dorpsgemeenschap van Ende. De ecole fondamentale in Ende en de seconde cycle bereiden zich reeds voor om onze jongeren vol enthousiasme met hun programma te verwelkomen. Onze jongeren zullen in Ende zoveel mogelijk meedraaien met de activiteiten van het dagelijkse leven: land bewerken, water halen, gierst stampen, dieren verzorgen, inkopen doen op de markt, koken en eventueel huisjes aansmeren etc. Natuurlijk zullen wij ook op de school bivakkeren. Onze jongeren zullen samen met de jongeren uit Mali een sportdag organiseren.

De cultuur van de Dogon is wereldberoemd en mede daarom is het zo bijzonder dat wij deze van dichtbij kunnen ervaren. Door het vriendschappelijk contact wat in de loop van de jaren is opgebouwd zullen onze jongeren het gebied en haar inwoners op een veel directere manier leren kennen dan de gemiddelde toerist die dit gebied bezoekt. Vanzelfsprekend zullen wij hierbij het grootste respect in acht nemen.

Wie zijn de gelukkigen

Deelnemers aan dit project moeten minimaal 12 en maximaal 30 jaar oud zijn.

Als eerste hebben wij vanzelfsprekend Montessorischool Waalsdorp benaderd voor een werving onder de 8ste groep leerlingen. Waalsdorp vormt vanaf

het begin de thuisbasis van onze stichting en het leek ons geweldig juist vanuit deze school leerlingen de kans te geven deel te nemen. Helaas bleek men in het bestuur van Waalsdorp verdeeld te zijn omtrent de wenselijkheid van deelname aan dit project. Zodoende heeft de vraag om deel te nemen de huidige achtste groepers en hun ouders nooit bereikt. Wij hadden graag gezien dat de mogelijkheid tot deelname zou zijn voorgelegd aan de kinderen en hun ouders/verzorgers zelf, te meer daar het project zou plaatsvinden wanneer betreffende 8ste groepers reeds in het middelbaar onderwijs vertoeven (oktober 2007). De selectie is voortgezet onder scholen die reeds eerder deelnamen in projecten van de stichting Mali-Waalsdorp en zo hebben wij inmiddels 5 HML-ers, 2 HofstadMAVO leerlingen, 1 leerling van praktijkschool De Venen in Drachten, 2 Mondriaan studenten Sport en Beweging, 2 studenten Ontwikkelingsstudies en 2 studenten Culturele Antropologie als deelnemers (Gelukkig is Waalsdorp wel indirect vertegenwoordigd, want er zitten 3 oud-Waalsdorpers tussen).

Wie zijn de gelukkige begeleiders

Ingrid Bes en Lilian Boes begeleiden het hele project, hierin bijgestaan door Ans Straathof uit Drachten, die als maatschappelijk werkende verbonden is aan Praktijkschool de Venen. Ter voorbereiding hebben Ingrid en Lilian in februari een werkbezoek afgelegd aan onze partners in Ende, waarbij ook voor de tocht vanaf Bamako naar Ende (800 km over land) de route is uitgezet met daarin boeiende pleisterplaatsen als Segou, Mopti en Djenné.

Vorbereiding en training

De Nederlandse jongeren moeten zich stevig voorbereiden op hun reis. Met Pasen heeft het eerste

trainingsweekend plaatsgevonden. Kennismaking met de andere groepsleden en bezinning op onze eigen cultuur, verkenning van de Dogoncultuur en draagvlakvergroting vormden de voornaamste thema's.. Ook sponsorwerving kwam aan bod, want 75-80 % van de kosten van de uitwisseling wordt gesubsidieerd vanuit Xplore, de overige 20-25% moet d.m.v. sponsoring verkregen worden.

8 en 9 juni heeft de tweede training plaatsgevonden. Cos Haaglanden verzorgde een training over 'Draagvlakvergroting'. Het HML bood ons gastvrij de ruimte aan om dit te doen. Daarna trokken we per fiets richting Vlietland om ons bivak op te zetten en de training te vervolgen. (vooral de 'Parapluie' uit onze projectnaam bleek goed gekozen!)

Zaterdagmiddag was iedereen moe, maar voldaan, want we hadden het programma in elkaar gezet voor de Malinezen in Nederland en ook het draagvlakprogramma stond in de steigers. Iedereen kan nu zelf de komende maand hard aan het werk.

Ook nieuwsgierig

Ook de Malinese jongeren zijn natuurlijk nieuwsgierig naar ons land en onze cultuur. Zij komen dit met eigen ogen aanschouwen en aan den lijve ervaren wanneer zij van 30 augustus tot 14 september in Nederland te gast zijn. Ten dele verblijven zij bij de Nederlandse jongeren van de uitwisseling en ten dele in groepsverband. De voertaal wordt 'met handen en voeten' en Frans, ook in deze volgorde, gezien de beheersing van deze taal door de

>

Nederlanders. De Malinese jongeren bereiden zich voor op een dansuitvoering. Zo zullen zij ons in Nederland kennis laten maken met dit magische onderdeel van hun rijke cultuur. U hoort hier meer over!

En wat betreft de cultuurschock... natuurlijk spraken wij daarover met onze partners, wat een redelijk nuchtere reactie opleverde: "Inderdaad jullie genieten een grote luxe, maar wij hebben de zon, onze lach en elkaar".

De uitwisseling zal niet ongemerkt aan u allen voorbij gaan, maar volg voor de zekerheid ook onze website.

LB

Mali op Waalsdorp

Op woensdag 9 mei kreeg de **onderbouw** een lesje over Mali. De kinderen hebben het erg leuk gevonden en wisten er na afloop veel over te vertellen. Vooral de

spullen, de thee en de couscous hebben indruk gemaakt. Aan de hand van de uitspraken van de kinderen vertellen we het verhaal nog eens na.

Frederiek: we werden met trommels uit de klas gehaald. *Jaimy*: ze vertelden een verhaal. *Marnix*: ik ging eerst alles weg stoffen met een bezem voor het vuur maken. *Emiel*: en ik maakte er een hoopje van. *Chris*: we moesten de meegenomen stokjes op een mooi hoopje neerleggen. *Julius*: nu gingen we vuur maken. *Quinten*: we gingen water uit de put halen. *Thorbjörn*: bij de put moest je trekken aan het touw, het wordt zwaar zei ze, dat was ook zo want het bleef haken. *Barbara*: het water moesten we in de schaal

doen. *Wessel*: de schaal hadden ze mee en nog veel meer spullen. *Marit*: toen het water heet was hebben we thee gemaakt. *Isabelle*: ik moest de thee warm houden met een waaier. *Thorbjörn*: ik moest ook nog wapperen. *Emiel*: daarna gingen we eten maken. *Quinten*: we aten couscous, dat was erg lekker. Emiel, Wessel en Fenna vonden het niet zo lekker, aan het gezicht van Wessel was dat duidelijk te zien. *Merel*: we aten couscous met één hand, de mensen hebben namelijk één schone hand en één vieze hand. *Isa*: de kleren waren ook heel anders, veel langer waren ze. **Namens alle kinderen van de onderbouw en alle leidsters.**

Wij zijn blij in contact gekomen te zijn met Stichting Mali-Waalsdorp. Wie zijn wij?

Praktijkschool Singelland De Venen te Drachten

Als Praktijkschool maken we deel uit van de brede openbare scholengemeenschap Singelland. Singelland biedt onderwijs van PRO [praktijkonderwijs] tot VWO. De slogan voor Singelland is *Talent in ontwikkeling*.

Praktijkschool De Venen is een school voor voortgezet onderwijs aan leerlingen van 12 t/m 18 jaar die een traject volgen om daarna een volwaardige plek in de maatschappij te kunnen innemen. De leerlingen worden via praktijk en theorie voorbereid op de arbeidsmarkt of een vervolgopleiding binnen het ROC of AOC.

Via een van onze medewerkers kwamen wij aan het begin van dit schooljaar in contact met het werk

van de Stichting Mali-Waalsdorp. Het uitgangspunt *Alle kinderen naar school in 2015* als tweede doel van de Millenniumdoelen is ons uit het hart gegrepen.

Wij willen daar als Praktijkschool ook ons steentje aan bijdragen en hebben toegezegd gedurende 5 jaar een leerkracht binnen het samenwerkingsgebied van de Stichting te zullen bekostigen.

Om onze deelname aan dit project uit te dragen binnen onze school hebben Ingrid en Lilian in het najaar van 2006 gastlessen verzorgd voor alle eerstejaars leerlingen. Deze lessen zijn met veel enthousiasme gegeven en ontvangen. Als school kiezen wij ervoor de informatie gefaseerd de school in te brengen. De gastlessen zullen elk jaar herhaald worden voor de leerlingen van groep 1. Daarnaast zullen we mogelijkheden aanboren om b.v. door middel van onze tweejaarlijkse

braderie o.i.d. uitgebreid aandacht te besteden aan Mali. Dat geeft op onze school, vol met handige kinderen, prachtige mogelijkheden. Tevens heeft de Stichting onze school uitgenodigd deel te nemen aan het uitwisselingsprogramma Para-Pluie <> Para-Sol. Wij zijn heel blij dat een medewerker en een leerling van deze prachtige kans gebruik zullen gaan maken. Met de verhalen die zij mee terug nemen zal Mali nog meer gaan leven in Drachten.

Namens Praktijkschool Singelland De Venen

Ans Straathof

Financieel overzicht 2006

ONTVANGSTEN		UITGAVEN	
	euro		euro
Saldo ASN 31-12-2005	9.824,11	Salaris Juf Jackie Tee	1.090,00
Saldo rek crt. 31-12-2005	103,62	Schoolmeubilair 3 lokalen	3.789,30
Donaties regulier	635,00	Bankkosten	50,03
Donaties incidenteel	75,00	Onkosten	32,73
		Voorlichtingskosten	293,02
Verjaardag donateur	200,00	Portokosten	51,27
	15,00		
	100,00		
Opbrengst Muliculturele hapjes Hofstad College	200,00		
Opbrengst Sponsorloop MW	2.754,00		
Opbrengst Sponsorloop MW (6 kinderen)	175,00		
Bankkosten	18,00		
Rente ASN tot 1-1-2006	60,28	Saldo ASN 31-12-2006	8.788,39
Rente rek crt. Tot 1-1-2007	0,56	Saldo rek crt. 31-12-2006	65,83
Totaal ontvangsten	14.160,57	Totaal uitgaven	14.160,57

Bankkosten	
Transferkosten bankopdrachten Mali	28,69
	21,34
Totaal bankkosten	50,03

Onkosten	
Jaarlijkse bijdrage KvK	21,73
Wijziging KvK	11,00
Totaal onkosten	32,73

Voorlichtingskosten	
Solarlampen, camera, PR-kosten	25,27
Digitaal Portfolio	267,75
Totaal voorlichtingskosten	293,02

Stichting Mali-Waalsdorp groeit gestaag. Ook dit boekjaar hebben wij weer nieuwe donateurs mogen verwelkomen.

Er zijn incidentele donaties gedaan door een verjaardag in het teken van Mali te stellen; kinderen die nadrukkelijk te kennen hadden gegeven hun sponsorloop-opbrengst alleen aan Mali te willen doneren en een eenmalige storting. Het Hofstad College heeft dit jaar de opbrengst van de multiculturele hapjes aan ons geschonken. De hapjes zijn door de kinderen zelf klaargemaakt en verkocht in kraampjes op school. De kinderen van Montessorischool

Waalsdorp hebben én weer flink veel rondjes gelopen tijdens de sportdag en hebben zich behoorlijk laten sponsoren. Deze sponsorloop voor Mali keert iedere drie jaar terug. NCDO heeft de verdubbelingssubsidie voor het schoolmeubilair uitgekeerd. Binnen de PR-kosten hebben wij een gedeelte van de kosten voor het Digitaal portfolio betaald. Het overige deel is betaald door Montessorischool Waalsdorp. Wij hopen dat de groei, die kenmerkend is voor de afgelopen jaren, aanhoudt. Door deze groei zijn wij in staat om in goed overleg

met onze partners in Ende in Mali projecten te realiseren. Zij leveren de cofinanciering in arbeidskracht en materiaalkosten; variërend van 10 tot 30% van de totale kosten. Wij op onze beurt zoeken subsidiekanalen, fondsen of donaties om de projecten gerealiseerd te krijgen. Zo komen ook wij met elkaar steeds dichterbij het realiseren van de Millenniumdoelen van 2015.

Hartelijk dank voor alle inspanningen.

IB

Maskerdansen in Mali

“Onze school” staat in Ende, een dorpje in het land van de Dogon. De Dogon wonen in het zuidoostelijke gedeelte van Mali, in het gebied dat de Falaise de Bandiagara genoemd wordt. Dit gebied wordt gekenmerkt door een groot stenen plateau, een enkele honderden meters hoge, steile rotswand (*falaise*) met een lengte van zo'n 250 km, ongeveer in noordoost-zuidwest richting, en een grote zandvlakte die zich uitstrekt tot in Burkina Faso.

Dit land van de Dogon werd in 1989 toegevoegd aan de UNESCO Werelderfgoedlijst, omdat dit gebied vanwege zijn unieke culturele en natuurlijke waarde behouden dient te worden voor de mensheid.

Honderden jaren geleden (zo rond de 14de eeuw) hebben de animistische* Dogon zich - op hun vlucht voor de moslims - teruggetrokken in het redelijk afgelegen gebied van de Falaise. Waarschijnlijk zijn de Dogon door hun geïsoleerde bestaan er zo goed in geslaagd hun culturele tradities te bewaren.

Een *animist* gelooft in het bestaan van goede en kwade geesten, die kunnen huizen in onder meer bomen, dieren en gebruiksvoorwerpen.

Karakteristiek voor de Dogon zijn hun maskerdansen. Bij elke gebeurtenis vinden er maskerdansen plaats. De dorpsoudsten bepalen welke maskers eraan mogen meedoen en hoe lang het feest/de ceremonie zal duren.

Zo vormen de maskerdansen een belangrijk onderdeel van het dodenritueel de *Dama*. Bij de Dogon vindt enkele dagen na het overlijden het eerste afscheid van een dode plaats. Dit gaat gepaard met dans, zang en een opvoering van maskers. De *Dama* is de tweede begrafenis, waarbij definitief afscheid

wordt genomen van meestal meerdere overledenen tegelijk. Vaak wordt er in het dorp gewacht met een *Dama* tot een jaar met een goede oogst, alle deelnemers moeten immers van eten en drinken (gerstebier in kalebassen!) worden voorzien. In de dorpen aan de voet van de falaise gaat er soms wel meer dan tien jaar voorbij voor er een nieuwe *Dama* wordt gehouden.

Een ander belangrijk ritueel waarbij maskerdansen worden opgevoerd, is de *Sigui*. Iedere zestig jaar wordt het *Sigui*-ritueel gehouden, waarmee de vervanging van de ene generatie door de andere wordt gevierd. De *Sigui* begint altijd in het dorp Yougo-Dogorou en verspreidt zich vervolgens in westelijke richting over het gehele Dogon gebied. Elk dorp waar de *Sigui* is geweest, nodigt het volgende dorp uit om hun *Sigui* te gaan voorbereiden. De laatste *Sigui* werd gehouden van 1967 tot 1974.

De maskers zijn voor de Dogon heilig. Er mag alleen overdag met maskers worden gedanst. Voordat er zal worden gedanst worden er enkele dieren (kippen of een geit) geofferd en wordt bescherming van de maskers gevraagd tegen kwade geesten. Ook na afloop wordt weer geofferd, ditmaal om de maskers te zuiveren.

De dansen kennen een vaste opbouw: Als de trommelaars beginnen te spelen komen de dansers vanuit het bos (de brousse) rond het dorp naar de open plek in het dorp. Na een gezamenlijke start roept de dansmeester in het *sigi so* - de geheime taal waarin de maskers met elkaar communiceren - de verschillende maskers op. Elk masker danst de voor hem karakteristieke rol, als er meer maskers van hetzelfde type zijn, treden die samen op. Als afsluiting danst de hele groep weer samen, waarna ze weer terugkeren naar de brousse.

Alleen mannen uit de kaste van de landbouwers mogen maskerdanser worden, je moet van onbesproken gedrag zijn en bereid zijn veel tijd te steken in het oefenen van de verschillende dansen, het je verdiepen in de betekenis van de maskers en het leren van de geheime taal, het *sigi so*. Er zijn enorm veel verschillende soorten Dogon maskers, alles wat een rol speelt in het dagelijkse leven kan in een masker worden uitgebeeld. Zowel mensen (mannen én vrouwen), dieren en symbolen worden in de maskers uitgebeeld. Een veelvoorkomend masker is het *Kanaga-masker*, in de vorm van een kruis, met twee omhoog- en twee omlaagstekende uiteinden. Het symboliseert de mens tussen hemel en aarde, met beide voeten op de grond en zijn handen opgeheven naar de hemel. Een ander populair masker is het *Sirige-masker*, dat wel – afhankelijk van de kracht van de danser – tot drie meter hoog kan zijn. Het symboliseert ook de verbinding tussen hemel en aarde.

In het kader van het uitwisselingsprogramma Para-Pluie <> Para-Sol van de St. Mali-Waalsdorp – waarover elders in deze nieuwsbrief veel meer - komen na de zomervakantie 14 Malinese jongeren naar Nederland die getraind zijn in het maskerdansen. Er zal ongetwijfeld worden gezocht naar mogelijkheden om de kinderen van Waalsdorp via deze jongeren te laten kennismaken met de dansende maskers van de Dogon. Nadere informatie daarover volgt te zijner tijd.

In heel Mali is het toerisme de afgelopen decennia uitgegroeid tot een belangrijke bron van inkomsten en werkgelegenheid. De Dogon beschouwen de belangstelling voor hun cultuur als iets positiefs. Zij presenteren hun cultuur met trots en zelfvertrouwen. De Malinese dans- en maskergroep

>

La Troupe AWA de Sangha reist de hele wereld rond en was nu voor het eerst in Nederland.

Op zaterdagmiddag 30 juni was er de unieke mogelijkheid om met eigen ogen de maskerdansen van de Dogon te bekijken in het Tropentheater in Amsterdam (zie www.tropentheater.nl).

Op zondag 1 juli om 13.30 uur trad de groep AWA ook op tijdens het Twentse Afrikafestival in Hertme (www.openluchttheaterhertme.nl).

Voor leunstoelreizigers: lees meer over maskerdansen in: Issa Guindo, *Het dagelijks leven van de Dogon*, 2005, Mets & Schilt, Amsterdam (staat ook in de schoolbibliotheek)

en bekijk de mooie foto's via de link op de site van het Tropentheater op de pagina over de voorstelling van La Troupe AWA de Sangha of typ bijvoorbeeld "dogan dance" in bij www.youtube.nl en bewonder de maskers en laat je hypnotiseren door het ritme van de trommels.

TT

COLOFON

Redactie nieuwsbrief 6.1

Lilian Boes
Ingrid Bes
Tamara Trotman

Bestuur

Ingrid Bes (voorzitter, penningmeester),
Lilian Boes (secretaris), Tamara Trotman,
Tom Fluitsma, Hetty Hofman, Mark
Snijdwint, Annemiek Verdam, Eco van
Efferink

Jaargang 6, nummer 1, Juli 2007

Deze nieuwsbrief is een uitgave van:
Stichting Mali-Waalsdorp
www.mali-waalsdorp.nl
info@mali-waalsdorp.nl